

Aan de voorzitter en (plv.) leden van
de Vaste Commissie voor Justitie en Veiligheid van
de Tweede Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Briefnummer
20/10.289/Ma/Ven
Onderwerp
Begrotingsbehandeling

Den Haag
27 oktober 2020
Telefoonnummer
070-3490352
E-mail
mallens@vnoncw-mkb.nl

Geachte dames en heren,

Ter voorbereiding van de begrotingsbehandeling van het ministerie van Justitie en Veiligheid, willen wij u graag een aantal concrete punten meegeven.

Weerbaarheid van ondernemers

Het doet goed om te zien dat het Kabinet voornemens is om de aanpak van ondermijning tot prioriteit te maken, met de in onze ogen juiste focus op voorkomen, oprollen en afpakken. Wij zien echter dat de voorgenomen structurele ophoging nauwelijks uitgaat naar het voorkomen van ondermijning. Van de voorgenomen €150 miljoen die vanaf 2022 structureel beschikbaar is slechts €15 miljoen en €10 miljoen incidenteel beschikbaar gesteld voor de jaren 2021 en 2022 voor de versterking van de lokale en regionale aanpak. Hierbij zijn deze middelen alleen bedoeld voor het opbreken van en barrières opwerpen voor criminele carrièrepaden van jongeren. Dat is een noodzakelijke ontwikkeling omtrent de preventie van criminaliteit, maar dat is niet voldoende.

Sterker nog, wij zien nu dat effectief beleid gericht op preventie voor een groot deel of zelfs geheel wordt weg bezuinigd. En dat is om 3 redenen betreuenswaardig. Ten eerste hebben ondernemers er meer baat bij als schade wordt voorkomen, i.p.v. dat zij eerst schade moeten lijden. Ten tweede is het nadelig voor het Nederlandse en lokale vestigingsklimaat als criminaliteit welig tiert. Ten slotte wordt met deze bezuiniging ook de aanpak van ondermijning onrecht aangedaan.

Het is zoals minister Grapperhaus zelf aangaf in zijn brief over de aanpak van ondermijning: “Repressie zonder preventie is dweilen met de kraan open”.¹ Daarom loont het als in de integrale aanpak van ondermijning ook de juiste aandacht én middelen worden besteed aan preventie én aan het weerbaar maken van ondernemers tegen criminele praktijken. Daarom vragen wij u bij de minister op het volgende aan te dringen:

- 1. Draai de voorgenomen bezuiniging op de bewezen instrumenten ter preventie van criminaliteit terug. Specifiek gaat het om het wegbezuinigen van de Veiligheid Kleine Bedrijven-regeling (VKB) en het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Daarnaast dient de korting op het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid te worden teruggedraaid om hun vaste activiteiten te borgen.*
- 2. Zorg voor structurele financiering van de regionale Platforms Veilig Ondernemen (PVO). Deze tien platforms vormen de ideale publiek-private samenwerkingsverband waarin ondernemers, brancheorganisaties, gemeenten, politie en justitie elkaar vinden. Minister Grapperhaus heeft in het publiek-privaat Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing beaamd dat structurele financiering noodzakelijk is, maar tot onze spijt zijn er geen structurele middelen gekomen. Onzes inziens is €500.000 per platform nodig waarvan €200.000 is bestemd voor de organisatie van een platform en €300.000 wordt geoormerkt als programmageld voor lokale activiteiten zoals het verbeteren van de organisatiegraad, en dus weerbaarheid, van ondernemingen.*

Evenwichtige bescherming van persoonsgegevens

Het bedrijfsleven kampt met grote achterstanden bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). De behandeling van goedkeurings-, vergunnings- en ontheffingsaanvragen duurt veel te lang. In het geval van goedkeuringsaanvragen van Binding Corporate Rules (waaronder de overstap van UK-lead autoriteit naar NL-lead autoriteit als gevolg van Brexit) en gedragscodes, zelfs jaren. In 2017 heeft een onafhankelijk adviesbureau al berekend² dat de AP veel meer resources nodig heeft om haar werkzaamheden te verrichten dan dat ze ontvangt. Uit het eerder verricht onderzoek blijkt dat de AP als absoluut minimum €20 mln. nodig heeft. Dat krijgt ze echter niet en het bedrijfsleven ondervindt hier grote last van.

Daarnaast heeft het bedrijfsleven behoefte aan een AP die ook oog heeft voor andere maatschappelijke belangen, zoals het stimuleren van innovatie. Het stimuleren van innovatie is nodig om de digitale transitie mogelijk te maken, een van de speerpunten van het Europese beleid. Ook is dit nodig voor het andere speerpunt, de groene transitie. Om dit goed te kunnen

---

¹ Kamerbrief 2946123, *Uitwerking breed offensief tegen georganiseerde ondermijnende criminaliteit*.

² TK 32 761, nr. 149 (brief van de minister voor rechtsbescherming aan de Tweede Kamer d.d. 16 september 2019), p. 1

doen is het nodig dat de AP het bevorderen van innovatie actief meeneemt in haar taken. Een ander belangrijk instrumentarium hiervoor is de Raad van Advies van de AP. De Raad van Advies wordt echter al geruime tijd niet meer betrokken door de AP bij haar standpuntvorming. Door deze raad te raadplegen krijgt de AP bij haar standpuntvorming over algemene aspecten van de bescherming van persoonsgegevens een sterker contact met de opvattingen van de samenleving hierover.

Wij vragen u om de minister te verzoeken een aantal zaken in gang te zetten:

- 1. Het tijdelijk toekennen van meer resources aan de AP maar gealloceerd naar het wegwerken van genoemde achterstanden in haar begeleidings- en goedkeuringswerkzaamheden.*
- 2. Het structureel toekennen van meer resources aan de AP maar gealloceerd naar haar begeleidings- en goedkeuringswerkzaamheden, ter voorkomen van het zich opnieuw voordoen van achterstanden in deze taken en ter bevordering van sectorale voorlichting aan ondernemers, in het bijzonder het MKB, om aan de strenge en complexe privacywetgeving (AVG) te kunnen voldoen. Wij vragen u hiertoe de minister te vragen om de bijdrage voor de AP te verhogen tot minimaal €20 mln. per jaar.*
- 3. Onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden om te waarborgen dat het belang van innovatie ook wordt meegewogen bij het toezicht van de AP op de privacyregels.*
- 4. Onderzoek te doen naar de status van de Raad van Advies van de AP en de mate van betrokkenheid bij de standpuntenvorming van de AP.*

Laagdrempelige geschilbeslechting

Juridische procedures zijn complex en lossen vaak niet alle problemen op; er is behoefte aan laagdrempelige en eenvoudige procedures voor zowel burgers als bedrijven voor het oplossen van (civiele) geschillen. Hierin voorziet de Stichting Geschillencommissies (SGC).

Helaas zien wij dat de subsidie aan de SGC slechts zeer beperkt wordt verhoogd (in 2021 €544.000 ten opzichte van €525.000 in 2020). Ondanks dat de SGC het afgelopen jaar een vernieuwings- en efficiencyslag heeft gemaakt, laten de jaarrekeningen 2018 en 2019 van de SGC nog steeds een negatief exploitatiesaldo zien.

Bedrijven dragen al een substantieel deel van het budget van de SGC. Er is dan ook geen ruimte voor verhoging van de ondernemingsbijdrage. De lage subsidie is al reden geweest voor opzegging van deelname aan de SGC door INretail.

Het voortbestaan van de SGC is in gevaar. De overheid dreigt hierdoor in de onmogelijke positie te belanden dat ze niet meer aan haar wettelijke verplichting kan voldoen om te voorzien in hoogwaardige en laagdrempelige ADR voor consumentengeschillen en dat er een

toenemende druk komt op de juridische processen, met hoge kosten voor alle partijen, inclusief de overheid.

Wij verzoeken u de minister te vragen de subsidie aan de SGC substantieel te verhogen tot 1,3 mln. euro, zodat zij hun belangrijke werk kunnen voortzetten.

Digitalisering en toegankelijkheid van de rechtspraak

Verdere verlaging van het griffierrecht moet worden overwogen om de toegankelijkheid tot de rechter te waarborgen. Dit is een fundamenteel recht waarvoor de kostenfactor niet een wezenlijke rol mag spelen. Verbetering van de digitale toegankelijkheid, zeker in de keten van het civiele recht en het bestuursrecht, zullen de kosten kunnen verlagen en de transparantie en informatievoorziening kunnen verbeteren.

Indien gewenst zijn wij graag bereid tot een nadere toelichting.

Guusje Dolsma
Waarnemend directeur beleid

BIJLAGE

SGC

De Geschillencommissie die zowel de Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken (SGC) als de Stichting Geschillencommissies voor Beroep en Bedrijf (SGB) faciliteert, heeft in haar 50-jarig bestaan bewezen dé instantie te zijn voor consumenten, patiënten en ondernemers om klachten en geschillen snel, eenvoudig, goed(koop) en laagdrempelig op te lossen. Met haar expertise vormt De Geschillencommissie een opvallend sluitstuk in de Nederlandse rechtspraak én ontlast zij aantoonbaar de Nederlandse formele rechtspraak. Zij draagt bij aan jurisprudentie juist ter verbetering van de kwaliteit in de sector waarvoor een klachtenloket of een geschillencommissie is ingericht. Bovenal laat een aangesloten ondernemer – al dan niet via een participerende brancheorganisatie – zien ‘te staan voor kwaliteit’, neemt hij klachten serieus, zorgt voor de-escalatie van klachten en als er een klacht is kan hij met zijn klant terecht bij een onafhankelijke geschilleninstantie.

De meerwaarde van De Geschillencommissie is ook voor de toekomst essentieel. Zij kan een nóg sterkere rol spelen in de (huidige) overbelasting van de rechtspraak. Het is essentieel dat iedereen een laagdrempelige toegang kan (blijven) hebben tot het recht: voelbaar rechtvaardig voor iedereen. Het voortbestaan van De Geschillencommissie mag niet nog verder in het gedrang komen.

Om de toegang tot het recht te kunnen blijven bieden waarbij de onafhankelijkheid en onpartijdigheid is gewaarborgd, is het essentieel dat er een juiste en rechtvaardige (financiële) balans bestaat tussen de private en publieke sector. Volledige financiering vanuit de private sector zou daarom strikt onwenselijk zijn. Brancheorganisaties, haar leden en separate aangesloten ondernemers dragen reeds in meer dan voldoende mate bij aan de financiering van de behandeling van klachten en geschillen door De Geschillencommissie.

De afgelopen jaren is een trend te constateren van zelfregulering, van waaruit vele geschillencommissies sinds de jaren '70 zijn opgericht, naar het in een wet verankeren dat een ondernemer verplicht moet zijn aangesloten bij een laagdrempelige geschilleninstantie. Met De Geschillencommissie als erkende organisatie door het Ministerie van Justitie & Veiligheid en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, voldoet de Nederlandse overheid ook aan haar Europese (ADR-) verplichting om voor iedereen laagdrempelige toegang tot het recht te creëren. Ook reeds daarom is een substantiële en constructieve financiële bijdrage vanuit de overheid noodzakelijk.

De Geschillencommissie heeft de laatste jaren de halvering van de structurele subsidie (van € 1,3 miljoen naar € 0,65 miljoen per jaar) noodgedwongen zelf moeten opvangen om de continuïteit van de organisatie te kunnen borgen. Forse bezuinigingen op de overhead en de ICT van de organisatie waren noodzakelijk. De Geschillencommissie is deze bezuinigingen nog altijd niet te boven en zet haar faciliterende prestatie naar alle 83 geschillencommissies en haar 4 klachtenloketten elke dag ongewenst onder druk. Zo laten de jaarrekeningen 2018 en 2019 nog steeds een negatieve exploitatiesaldo zien.

Doorbelasting van deze kosten naar de ondernemers en brancheorganisaties leidt ongetwijfeld tot het vertrek van diverse brancheorganisaties en mogelijk daarmee ook tot het einde van De Geschillencommissie.

De huidige lagere structurele subsidie is begroot tot en met 2022. Een nieuwe subsidie na 2022 is nog ongewis en daarmee het voorbestaan van De Geschillencommissie. Een minimale nieuwe subsidie van € 1,3 mln. is structureel noodzakelijk om te zorgen dat De Geschillencommissie het bijzondere sluitstuk blijft van de Nederlandse rechtspraak.

Die urgentie is er ook door de huidige omstandigheden in Nederland en de impact daarvan op brancheorganisaties en haar ondernemers. Sommige bij De Geschillencommissie participerende brancheorganisaties verkeren in zeer zwaar weer waardoor de onafhankelijke laagdrempelige toegang tot het recht onder druk staat, ook dan wordt er minimaal € 0,15 miljoen per jaar aan inkomsten verloren om de kosten te dekken.

Inmiddels is de 'tweede golf van Covid-19' gaande en onzeker is welk effect dat gaat hebben. Niet valt uit te sluiten dat (meerdere) brancheorganisaties de financiële gevolgen niet kunnen volbrengen. Dat heeft een direct negatief effect op De Geschillencommissie en zal haar continuïteit nog verder in gevaar brengen; de laagdrempelige toegang tot het recht bij zowel de SGC als de SGB bestaat dan simpelweg niet meer.

Door het vertrek van INretail gaat De Geschillencommissie structureel nog eens € 0,2 miljoen per jaar aan inkomsten missen om de kosten te kunnen dekken. Niet ondenkbaar is dat er meer branches hun participatie in een geschillencommissie zullen stopzetten al dan niet ingegeven door Covid-19. Een onwenselijke doch niet ondenkbare situatie is dat de andere brancheorganisaties een hogere bijdrage moeten leveren om de vaste kosten te kunnen blijven dekken. Ook dat zou leiden tot het vertrek van nog meer (grote) brancheorganisaties waardoor er geen toegang meer kan worden verleend voor een groot deel van consumenten en ondernemers. Bovendien zou de belasting op de rechtspraak nog eens fors toenemen.

Verlaging griffierechten

Wat betreft het nog in de Tweede Kamer in behandeling zijnde Wetsvoorstel griffierechten burgerlijke zaken wordt in de begroting opgemerkt, dat de beoogde aangepast tarieven voor de lagere vorderingen voor rechtspersonen en natuurlijke personen zorgen voor een betere verhouding van het griffierecht tarief tot de hoogte van de vordering. Het uitgangspunt van het wetsvoorstel is dat de wijziging van de griffierechten budgetneutraal dient te geschieden.

Wij willen hierover de opmerking maken, dat de griffierechten, ook met het wetsvoorstel, nog steeds behoorlijk hoog zijn. Bijvoorbeeld voor een vordering van €501,- moet een bedrag van €306,- aan griffierecht worden betaald. Een verder verlaging moet worden overwogen.

Vervolgens zijn wij van mening dat de toegankelijkheid tot de rechter een fundamenteel recht is dat altijd moet zijn gewaarborgd en niet mag worden belemmerd door in verhouding te hoge kosten.

Digitaliseringslag

Aan de digitalisering in het civiele recht en het bestuursrecht zal verdere invulling en uitvoering worden gegeven. Dat is goed, want bijvoorbeeld een snelle, goedkope, laagdrempelige incassoprocedure leent zich voor digitale toegankelijkheid. Bij bijvoorbeeld handelszaken kanton voor relatief eenvoudige, kleinere vorderingen en bij informatievoorziening en digitaal kunnen indienen van vorderingen voor crediteuren in faillissementszaken zijn digitaliseringslagen onvermijdelijk. Behalve voor de digitalisering in de strafrechtketen, treffen wij in de begroting geen financiering aan voor de wenselijke digitalisering in het civiele recht en het bestuursrecht.